

זיכרונות מימי חברת הנוער

דורית זמיר

בקיבוץ. המבוגרים המעטים היו הורי החברים. גם ילדי הקיבוץ היו צעירים מאיתנו, למעשה, היינו מעין שכבת גיל ביניים בין החברים לילדיהם.

הצוות שעבד איתנו היה מעולה. אהרון טלנברג ז"ל (אהרליה) - המדריך - בילה רונבלט - המטפלת - ומרים בריח - המדריכה. לא עשינו להם חיים קלים מאחר ולא כולנו הסתגלנו במהירות למשמעת לימודים ועבודה. לא היה כל כך פשוט לקום מוקדם בבוקר ולעמוד בלוח זמנים. בינינו היו, אומנם, נערים רציניים שאפשר היה לסמוך עליהם, אך גם כאלה מפונקים ומרדניים (אני ביניהם). עלי לציין שאהרליה ז"ל ומרים בריח (תיבדל לחיים ארוכים) עמדו "בגבורה" ובנאמנות באתגר. עם הזמן, למדנו לחיות במסגרת מסודרת. בבקרים עבדנו בענפי המשק השונים, על-פי צרכי הקיבוץ, אך תוך התחשבות בהעדפותינו. אני עבדתי בגינת נוי והספקתי, עם העברית הדלה שלי, לעבור קורס גינון ב-"נעורים" - כפר וויתקין.

הלימודים שלנו התקיימו בשעות אחר-הצהריים. מספר חברי המשק לימדו והדריכו אותנו. תוכנית לימודי התיכון של עלית הנוער היה מורכב במיוחד עבורנו, והקשה מאוד על המורים, עקב היותנו קבוצת נערים בעלי רמות השכלה לא הומוגניות.

נהנתי מאד משעות הלימודים, אך לעיתים, העייפות מהעבודה בשעות הבקר הכניעה אותי ולא פעם נמנממתי בשיעור.

את ארוחת הערב אכלנו בחדר האוכל, שהיה ממוקם בצריף לא גדול, בו שורות של שולחנות וספסלים לצידי. שישה חברים ישבנו מסביב לכל שולחן, במרכז הונח הסכום, אך הוקצב לנו רק סכין אחד. ה"כל-בו" המפורסם שימש חלק מהנוף דאז, והתמלא תוך שניות בקליפות, חרצנים, מפיות נייר ושאריות בכלל. ארוחות הערב בצריף התקיימו בשתי משמרות. אנחנו, חברת הנוער, אכלנו במשמרת הראשונה ובשנייה יתר החברים.

נהגנו - אחרי הארוחה - לצאת ולהתאסף על הדשא, ליד השלט "אסור לדרך". לעתים, הגנן הופיע ופתח את המטטרת היישר עלינו. זאת הייתה חוויה גדולה להרגיז את הגנן...

אהבתי את הפעילות, שמאוחר יותר, התקיימה במועדון שלנו כמו השיחות, השירים, המשחקים, אך בעיקר אהבתי לנגן בחליל, כשהייתי מוצאת פרטנר לניגון בדואט. המשפחות בקיבוץ מצאו לנכון לאמץ כל אחד מאיתנו ונוצר קשר הדוק בין המאומץ והמאמצים, שתרם לחיזוק ביטחוננו והתפתחותנו גם יחד. אני אומצתי על ידי משפחת לוי - פיטר ז"ל וסוזנה (תיבדל לחיים ארוכים), שליוו אותי מתחילת דרכי

זה היה בתחילת החורף, ביום סגרירי של חודש נובמבר 1956, בתקופת מבצע סיני.

הגענו לקיבוץ ברור-חיל במשאית. היינו קבוצת נערים בני 15 בערך, שבאנו במסגרת "עליית הנוער", מארגונינו, פאראגואי ובוליביה. כל אחד מאיתנו החליט לעלות ולהצטרף למשק מטעמים שונים, אך לכולנו היה מכנה משותף אחד: מטען של בעיות שונות, בין אם אישיות, משפחתיות או שניהם גם יחד.

בהגיענו לקיבוץ, היינו מיועדים להצטרף אל חברי חברת הנוער הדרום - אמריקאית הראשונה בארץ: "הדרורים". קבלת הפנים שציפתה לנו הייתה שילוב של חמימות וסקרנות. אך במיוחד אזכור את הרושם הראשוני הקשור למצב אליו נקלענו. זו הייתה תקופת תחילת החורף, ירדו גשמים, מדרכות לא היו ולכן היה בוץ בכל מקום. המשאית עצרה מול צריפי המגורים של חברת הנוער ובירידה ממנה, נחתנו היישר לתוך הבוץ הדביק והרטוב.

את המושג "שיתוף" הכרנו בתיאוריה כרעיון נשגב, אך הלכה למעשה, שיתוף היה דבר קשה וזר לנערים כמונו שלא הורגלנו לכך. לדוגמא: חמש בנות המתגוררות בחדר אחד ללא שום פרטיות; מקלחות ושירותים משותפים (אחד לבנים ואחד לבנות). אם לא די בכך, מסירת הבגדים למחסנאית כדי לערוך "נורמה" חדשה, כלומר, אותה כמות בגדים לכל אחד מאיתנו.

הימים עברו תוך הסתגלות לאורח החיים החדש. למעשה, זה היה מעבר חד מארצות דרום-אמריקה לישראל וכן מחיים עירוניים לחיים משותפים בקיבוץ.

במשך הזמן למדנו להכיר את חברינו "הוותיקים", שרובם הגיעו מברזיל שנה לפנינו, ביוזמתו וארגונו של המדריך מושק'ה. בין הנערים הייתה קבוצה קטנה של יוצאי מרוקו, צרפת ואורוגואי.

זכורים לי, בעיקר, הימים בהם לא היו חברים מבוגרים

חילויות בוגרות עלית נוער

והתגייסותנו לצבא.

אירוע מרגש נוסף היה ערב קבלת חברי "הדרורים" כחברי משק לכל דבר. חברי הקיבוץ התאספו בצריף של חדר האוכל הישן והאסיפה התנהלה בהנהגתו של אפרים בריח ז"ל. נישאו נאומים חמים ולבסוף הוקדש לכל אחד מאיתנו ספר במתנה.

הגענו לגיל הצבא. החלטנו כגרעין "הדרורים" להתגייס לנח"ל. עברנו יחד את הטירונות במחנה 80 ולאחר מכן, עברנו לנח"ל כינרת, בקיבוץ כינרת שבעמק הירדן. שם שהינו במשך שנה, יחד עם גרעין של צברים עירוניים מתנועת הנוער. השילוב בין קיבוצניקים ועירוניים לא צלח במיוחד. ההבדל במנטאליות בין דרום אמריקאים לבין הצברים היה גדול. בעיקר נוכח העובדה שבעיניהם נראינו עדיין

חיילים בוגרי עלית הנוער של ברור חיל

כעולים חדשים.

תקופת השירות האחרונה עברנו בברור-חיל, מקום אליו שבנו רוב חברי הגרעין. באותו פרק זמן כל אחד מאיתנו החל לטעום ולהכיר את חיי הקיבוץ כחבר לכל דבר. זו הייתה התקופה בה נפרדנו מימי הנועורים ועברנו לחיים עצמאיים - ללא גיבוי מצד מדריכים ומטפלת.

באהבה רבה אני נזכרת בימים ההם, שלמרות הקשיים שחוויתי, הרגשתי שהייתי חלק ממסגרת ששימשה כבית עבורי. בית בו גדלתי וספגתי - בנוסף לבית הורי בארגנטינה - את רוב הערכים המלווים אותי עד עצם היום הזה.

ארוכים), שליוו אותי מתחילת דרכי במשק וגם בהמשך. כמו-כן, השתתפתי במרבית האירועים המשפחתיים שלהם. זו הייתה משפחתי לכל דבר, והם היו קרובים אלי לא רק פיזית, אלא גם נפשית.

עם הזמן, נבנו במיוחד עבורנו שני בניינים ומועדון. עזרנו בסלילת המדרכות ובשתילת הדשא, וזו הייתה חוויה בפני עצמה. בנוסף לגיבוש החברתי, הוכחנו שאנו יכולים לבנות כמו ידנו עבור עצמנו.

בחיי היום-יום היינו מאורגנים בוועדות, דבר שלימד אותנו לתכנן באופן עצמאי את הפעולות שלנו, וזאת כמובן, בעזרתם והדרכתם של המדריכים.

למטפלת הייתה אחריות לא מבוטלת. דאגה ועזרה לנו להתמודד עם בעיותינו.

בילה נקטה בגישה מאוד אמהית. היא בוודאי הבינה שאנחנו, הנוער, חיינו הרחק מההורים אשר מעבר לים, וניסתה תמיד לבוא לקראתנו.

כך עברו עלינו כך עברו עלינו שלוש שנים בין עבודה, לימודים ורכישת נסיון חיים.

מסיבת הסיום של חברת "הדרורים" היה אירוע מיוחד במינו. לא אשכח את ההכנות המרובות שהיו באותם הימים. פעלנו במלוא המרץ, בשמחה, הרבה מאוד יוזמה, כישרון ויצירתיות. היו בינינו "ציירים" וכאלה שידעו להכין עיתוני קיר, בובות וקישוטים מסוגים שונים. עבודותינו הוצגו בתערוכה, במועדון שלנו, לקראת סיום תקופת חברת הנוער

"מושקה" עם העלית הנוער "הדרורים" באוניה לכוון ישראל

דורית זמיר

עלתה לישראל מארגנטינה ב-1956, במסגרת "עלית הנוער". חיה בקיבוץ ברור חיל במשך 20 שנה ואחרי כן התלוותה לבעלה לשליחויות שונות בחו"ל. בעלת תואר שני בפסיכולוגיה קלינית ועבדה לרוב עם גיל הזהב. היום מתנדבת בקופת חולים, מנגנת חליל צד בתזמורת בכפר סבא ועוסקת בכתיבת תולדות המשפחה.